

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GINO CAMILLERI**

Seduta tat-23 ta' Marzu, 2009

Citazzjoni Numru. 1151/1995/1

**Avukat Dottor Kris Borg bhala mandatarju specjali
ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' estera
Unitor AS**

vs

**Kaptan Dagfinn Halvorsen ghan-nom u in
rapprezentanza tal-bastiment M.V. Norbel Bulk (gia'
M.V. Eli Marie) u b'nota tal-31 ta' Awissu 1995, Edgar
Cachia assuma l-atti tal-kawza minflok il-Kaptan
Dagfinn Halvorsen nomine peress li hu assenti minn
Malta**

Il-Qorti

Rat ic-citazzjoni fejn l-attur nomine ppremetta:-

Illi l-konvenut nomine huwa debitur ta' l-attur nomine fis-somma ta' flus maltin ekwivalenti ghal mitejn u wiehed u tletin elf u ghoxrin Kroner Norvegiz (Nok231.028) liema somma tirraprezenta bilanc minn somma akbar prezz ta' spare parts, provizjonijiet necessarji, diversi materjal, cilindri tal-gass, u apparat iehor necessarju li kollha gew suppliti u kkonsenjati lill-istess konvenut nomine, kif ukoll l-interessi legali fuq l-istess bilanc mid-data tal-konsenja sal-21 ta' Lulju 1995.

Ghalhekk l-attur nomine talab li l-konvenut nomine jghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex tikkundannah ihallas is-somma fi flus Maltin li fid-data tas-sentenza tkun ekwivalenti ghal mitejn u wiehed u tletin elf u tmienja u ghoxrin Kroner Norvegiz (Nok231.028) liema somma tirraprezenta bilanc minn somma akbar prezz ta' spare parts, provizjonijiet necessarji, diversi materjal, cilindri tal-gass, u apparat iehor necessarju li kollha gew suppliti u kkonsenjati lill-istess konvenut nomine.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut u bl-imghax legali sad-data tal-pagament effettiv. Il-konvenut gie ukoll ingunt biex jidher in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut nomine fejn gie eccepit:

1. Illi t-talba attrici hija infondata fil-fatt u fid-dritt u dana ghaliex, kif jigi ppruvat ahjar filwaqt it-trattazzjoni tal-kawza, l-bastiment merkantili "Norbel Bulk" gja "Eli Marie" m'huwix responsabbli ghall-kreditu pretiz mill-attur nomine, liema kreditu lanqas ma huwa privileggjat ai termini tal-Artikolu 50 tal-Merchant Shipping Act (Cap. 234);

2. Illi ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi michuda minn din il-Qorti bl-ispejjez kontra l-istess attur nomine.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu.

Rat l-affidavit ta' Arne Bernt Haugdal u l-affidavit ta' Tycho Joroen de Graaf presentati mill-attur nomine.

Semghet ix-xhud prodott mill-attur nomine.

Rat l-affidavit tal-konvenut Edgar Cachia nomine.

Semghet lill-attur nomine.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-konvenut nomine.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet responsiva tal-attur nomine.

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti.

Rat li l-kawza giet differita sabiex tinghata s-sentenza.

Ikkonsidrat:

Dawn il-proceduri qed isiru mis-socjeta' estera Unitor AS kontra l-bastiment M.V. Norbel Bulk (gia' M.V. Eli Marie). Is-socjeta attrici tippretendi li hi kreditrici tal-bastiment konvenut fis-somma ta' mitejn u wiehed u tletin elf u tmienja u ghoxrin Kroner Norvegiz (Nok231.028) bilanc ta' somma akbar rappresentanti l-prezz ta' spare parts, materjal varju, cilindri tal-gass, u apparat iehor necessarju kollha ssuppliti mis-socjeta' attrici u konsenjati lill-bastiment konvenut. Ghalhekk is-socjeta' estera attrici qed titlob li l-bastiment konvenut jigi kundannat ihallas l-imsemmija somma.

Il-bastiment konvenut qed jeccepixxi illi mhux responsabbli ghall-hlas tal-ammonti pretizi mis-socjeta' attrici u fi kwalunkwe kaz il-kreditu pretiz mis-socjeta' attrici mhux privileggjat ai termini tal-artikolu 50 tal-Merchant Shipping Act (Cap. 234).

Il-fatti rilevanti rizultanti huma s-segwenti:-

- (a) Fil-11 ta' Lulju 1995 il-bastiment in kwestjoni gie akkwistat minn sidien godda u nbidillu l-isem u cioe' minn "Eli Marie" sar jismu "Norbel Bulk".
- (b) Fl-istess gurnata l-istess bastiment thassar minn fuq ir-registru Norvegiz.
- (c) Fl-24 ta' Awissu, 1995 il-vapur gie provizorjament registrat fil-Liberia bl-isem "Norbel Bulk".
- (d) Fl-20 ta' Settembru, 1995 il-vapur gie definittivament registrat fir-registru ta' St. Vincent The Granadies bl-isem "Sunny Bulk."
- (e) Is-socjeta' estera attrici kienet issupplit varji oggetti u servizzi lill-imsemmi bastiment, qabel ma dan l-istess bastiment inbiegh u tbiddilu l-isem kif intqal. Il-hlas relattiv ghal dawn l-oggetti u sevizzi baqa qatt ma sar.
- (f) Il-bastiment, fil-vjagg tieghu mill-Latvia ghat-Taiwan, kellu jieqaf Malta bla hsieb appuntu biex isirulu tisswijiet.
- (g) Waqt li kien qieghed Malta il-vapur gie arrestat in konnessjoni mal-presenti proceduri
- (h) L-ahhar vjagg tal-vapur li gie kompetat kien minn Santos il-Brazil lejn Talin.
- (i) L-imsemmija oggetti suppliti u l-imsemmija servizzi resi mis-socjeta' estera attrici kienu necessarji ghal funzjoni tal-bastiment u ghal manutenzjoni tieghu.

Il-presenti hi talba "in rem" cioe' l-azzjoni qed issir direttament kontra l-bastiment konvenut irrispettivament jekk l-oggetti suppliti jew is-servizzi resi gewx ordnati mis-sidien presenti jew mis-sidien precedenti. Appuntu l-azzjoni qed issir ghall-hlas ta' spare parts, provizionijiet necessarji, diversi materjali, cilindri tal-gass u apparat iehor necessarju suppliti mis-socjeta' estera attrici lill-bastiment konvenut.

L-artikoli tal-ligi li jistghu jkunu rilevanti ghal finijiet ta' din l-azzjoni huma l-artikolu 37D(3) u 50 tal-Kapitolu 234 tal-ligijiet ta' Malta. L-imsemmi artikolu 37D(3) jipprovdi li wara li bastiment jinbiegh jibqghu vigenti fil-konfront tal-istess bastiment biss dawk il-privileggi specjali li huma indikati fl-artikolu 50 tal-istess Kapitolu 234 u dana kemm 'il darba l-azzjoni relattiva sabiex isir il-hlas tas-somma garantita b'dak il-privilegg issir fi zmien sena mid-data tar-registrazzjoni tal-bejgh fir-registru li ghalih ikun jappartjeni l-bastiment. L-imsemmi artikolu 50 jelenka liema huma dawk il-"privileggi specjali" li ghandhom jitqiesu li jibqghu jissussistu fil-konfront tal-bastiment sa zmien sena mill-registrazzjoni tal-bejgh "volontarju" tal-bastiment fir-registru li ghalih jappartjeni.

Konsegwentement ghar-rigward ta' dawk il-krediti li huma elenkati fl-artikolu 50 tista issir azzjoni kontra il-bastiment biss sa zmien sena minn meta il-bejgh ikun gie registrat fit-registru li ghalih jappartjeni il-vapur. Kwindi dawn il-privileggi specjali igawdu, ghal zmien limitat, mill-beneficcu tad-"droite de suite" fil-konfront tal-bastiment u dana wara li jkun sar il-bejgh volontarju tal-istess bastiment.

Il-kreditu pretiz f'dawn il-proceduri jirrisali ghal qabel ma nbiegh il-bastiment u ghalhekk qabel ma l-istess bastiment gie akkwistat minn sidien godda u qabel ma nghata isem gdid. Is-sidien il-godda ma kinux hu, a li ordnaw il-provisti u s-servizzi mertu ta' dawn il-proceduri. Ghal kull buon fini jista jinghad li l-kreditu pretiz jinkwadra ruhu fil-provedimenti tal-imsemmi artikolu 50 u b'mod partikolari fis-sub-artkolu (m) tal-istess artikolu u dana peress li l-provisti konsenjati u s-servizzi resi kienu necessarji ghal funzjonament tal-bastiment u ghal manteniment tieghu.

Ghar-risoluzzjoni ta' din il-vetenza, in vista tat-talbiet tas-socjeta' attrici u tal-eccezzjonijiet tal-bastiment, ghandu jigi stabbilit jekk din l-azzjoni "in rem" li qed taghmel is-socjeta' attrici tistax tregi fil-konfront tal-bastiment konvenut u cioe' jekk il-bastiment konvenut huwiex

effettivament responsabbli għall-hlas tal- kreditu pretiz mis-socjeta' attrici. Għandu ukoll jigi deciz x'effett għandu fuq din il-vertenza il-fatt li l-bastiment inbiegh wara li sehh il-kreditu in kwestjoni.

Jirrizulta li f'Gunju 1995 sehh il-bejgh tal-bastiment in kwestjoni. Il-"Bill of Sale" relattiv mhux datat pero' hu rilevanti il-fatt li fuq l-istess dokument xhud tal-firma taht il-firma tieghu nizzel id-data u cioe' t-28 ta' Gunju 1995. F'Lulju 1995 il-bastiment gie kancellat mir-registru tal-bastimenti tan-Norvegja. F'dan ir-rigward jidher li fid-data li fiha il-bastiment gie arrestat hawn Malta (4 ta' Awwissu 1995) l-istess bastiment ma kien registrat fl-ebda registru. Il-fatt li l-bastiment gie kancellat mir-Registru tan-Norvegja ma jfissirx li fid-data tal-istess kancellament il-bastiment inbiegh lill terzi. Xejn ma jista jigi presunt mill-fatt li sar dan il-kancellament. Hu zgur li ma jistax jigi presunt li l-bastiment inbiegh mis-semplici fatt li ngħalaq ir-registru tieghu. Il-kancellament tal-bastiment mir-registru tan-Norvegja ma għandu l-ebda effett u l-istess kancellament jindika biss li appuntu kien ingħalaq ir-registru tan-Norvegja referibilmment għall-bastiment in kwestjoni. Fl-24 ta' Awissu 1995 il-bastiment gie registrat provisorjament fil-Liberja. Sussegwentement u cioe' fil-31 ta' Dicembru r-registru provizorju tal-Liberja ngħalaq u dana stante li l-istess bastiment fl-20 ta' Settembru 1995 gie definittament registrat f' St. Vincent and the Grenadines. Ma jirrizultax li fil-periodu ta' bejn ir-registrazzjoni provizorja u r-registrazzjoni definittiva saret xi riserva għar-rigward tar-responsabbilta' tal-bastiment fil-konfront ta' xi kreditu pretiz u dan in vista ta' eventwali bejgh tal-bastiment u tar-registrazzjoni definittiva tal-istess bejgh.

Fic-cirkostanzi partikolari tal-kaz dan il-bejgh ma jistax jitqies li jgib mieghu xi konsegwenzi għar-rigward ta' terzi u kwindi l-istess bejgh ma jistax jitqies li b'xi mod effettwa d-drittijiet jew l-obbligi li s-socjeta' attrici seta kellha fil-konfront tal-bastiment. Terzi, u kwindi ukoll is-socjeta' attrici, setghu biss jigi effettwati meta l-istess bejgh eventwalment gie debitament registrat b'mod definittiv. Isegwi li l-kreditu pretiz hu appuntu dovut mill-bastiment u

I-fatt li tbiddu s-sidien hu fattur ghal kollox irrilevanti. Kwindi l-kwestjoni sollevata mill-bastiment konvenut rigwardanti jekk il-kreditu pretiz mis-socjeta' attrici ghandux jitqies li hu "privileggjat" ai termini tal-provedimenti tal-artikolu 50 tal-kapitolu 234 hi ghal kollox irrilevanti ghal finijiet tar-risluzzjoni tal-vertenza.

Ir-registrazzjoni tal-bejgh ta' bastiment biss ghandha effetti "erga omnes." Konsegwentement l-imsemmija provedimenti tal-artikolu 37D(3) isiru applikabbli biss wara li ssir, regolarment, id-debita registrazzjoni tal-bejgh. Il-bastiment jibqa responsabbli sakhemm ma ssexx ir-registrazzjoni tal-bejgh tal-istess bastiment.

Inoltre s-socjeta' attrici ssostni li fi kwalunkwe kaz il-kreditu pretiz minnha ghandu jitqies li hu privileggjat fit-termini tas-sub-artikolu (m) tal-artikolu 50 tal-istess Kapitolu. Dan is-sub-artikolu jipprovdi li huma privileggjati dawk il-krediti li jirrigwardaw provista ta' oggetti, ikel u armar li huma necessarji ghal fuzjonament tal-bastiment u ghal manutenzjoni tieghu, kemm il-darba dawn l-istess krediti jkunu sehhew qabel it-tluq tal-bastiment ghall-ahhar vjagg tieghu u kemm il-darba l-istess krediti jkunu gew kuntratti mis-sidien tal-bastiment jew mill-kaptan tal-istess bastiment. Hawnhekk, fl-opinjoni tal-Qorti, il-ligi ma tesigix li l-kreditu partikolari irid ikun li sehh propju fil-port tat-tluq tal-ahhar vjagg esatt qabel it-tluq mill-istess port. F'dan ir-rigward li hu importanti, dejjem fl-opinjoni tal-orti, hu li l-kreditu in effett sehh qabel it-tluq ghal-ahhar vjagg. Il-kreditu jrid ikun orrigina minn qabel it-tluq ghall-ahhar vjagg. In vista tac-cirkostanzi partikolari ttal-kaz jista jinghad ukoll li s-sidien il-godda tal-bastiment, effettivament, ibbenefikaw u hadu xi vantagg mil-kreditu in kwestjoni jew ahjar mill-provisti li gw konsenjati lill-bastiment u mis-servizzi li gew resi a beneficcju tal-istess bastiment.

Il-vjagg tal-bastiment in kwestjoni minn Ventspils lejn it-Taiwan in effett ma giex kompletat peress li l-bastiment kellu jieqaf Malta. Ghalhekk ghar-rigward tal-istess vjagg ma jistax jinghad li giet kompletata xi attivita' ekonomika

Kopja Informali ta' Sentenza

shiha. In effett jirrizulta li l-ahhar viagg li gie kompletat kien dak minn Santos il-Brazil u li spicca Talin.

Fid-dawl ta' dan kollu l-pretensjonijiet tas-socjeta' attrici jimmeritaw li jigu akkolti, filwaqt lil-eccezzjonijiet kollha tal-bastiment konvenut ghandhom jigu respinti.

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi fl-ewwel lok tichad l-eccezzjonijiet kolha tal-bastiment konvenut u billi fit-tieni lok tilqa t-talbiet attrici u tikkundanna l-bastiment konvenut ihallas is-somma ta' zewg miljuni u erbgħa u sebghin elf, sebgha mija u sebghin Ewro u hames centezmi (€2,074,770.05) ekwivalenti għal mitejn u wiehed u tletin elf u tmienja u ghoxrin Kroner Norvegiz (Nok231.028) liema somma tirraprezenta bilanc minn somma akbar prezz ta' spare parts, provizjonijiet necessarji, diversi materjal, cilindri tal-gass, u apparat iehor necessarju li kollha gew suppliti u kkonsenjati lill-istess konvenut nomine u dana bl-imghaxxijiet kollha legali mid-data tal-arrest tal-bastiment konvenut sad-data tal-effettiv pagament..

Spejjez kollha kontra l-bastiment konvenut.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----